

Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi

Vesthimmerlands Kommune

Budgetlægningen 2024-2027

***Godkendt af Økonomiudvalget
den 15. marts 2023***

Indhold

1. Indledning	3
1.1 Lovgrundlag.....	3
1.2 Pejlemærker	3
1.3 Politiske fokusområder	4
1.4 Høring af budgetforslag	4
1.5 Budgetforslag fra andre forslagsstillere	4
1.5.1 Politiske partier	4
1.5.2 Foreninger m.v.....	4
2. Budgetbalance	5
3. Udfordringsbillede	6
3.1 Pulje til usikkerheder ved budgetaftalen	6
3.2 Forlods demografiregulering, skole- og dagtilbudsområdet	6
3.3 Forlods demografiregulering, ældreområdet.....	6
3.4 Pulje til drifts- og anlægsønsker	6
3.5 Politisk råderumspulje.....	6
4. Politiske målsætninger for budget 2024-2027	7
4.1 Den kommunale udskrivningsprocent.....	7
4.2 Den skattefinansierede langfristede gæld	7
4.3 Anlægsudgifter.....	8
4.4 Kassebeholdning	9
4.5 Politisk råderumspulje.....	10
4.6 Demografiregulering, børne- og ungeområdet.....	10
4.7 Demografiregulering, ældreområdet	10
5. Særlige forhold	11
5.1 Overførsler mellem årene	11
5.2 Statsgaranti/selvbudgettering	11
5.3 Budgetopfølgning i regnskabsåret.....	12
6. Tids- og procesplan for budgetlægningen 2024-2027	13
7. Bilag	21
Bilag 1: Befolkningsfremskrivning	21
Bilag 2: indberettede skattesatser i 2023	22
Bilag 3: Retningslinjer for budgetopfølgninger	23

1. Indledning

Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027 er startskuddet for arbejdet med budget 2024-2027 i Vesthimmerlands Kommune.

Formålet med udviklingsplanen er at skabe kommunens overordnede budgetstyringsrammer, herunder at sikre og bevare balancen i økonomien gennem fastlagte overordnede styringsprincipper og økonomiske pejlemærker, som byråd og administration i budgetprocessen kan styre efter, samt værktøjer og målsætninger, som kan understøtte udviklingen af kommunen.

Udviklingsplanen favner kommunens samlede økonomi og skal på den baggrund understøtte og supplere kommunens overordnede fælles strategi "Vores Vesthimmerland 2022-2026", hvor en af kerneværdierne til opnåelse af kommunens visioner er en "Sund økonomi", jf. nedenstående udpluk:

Sund økonomi

At vi i Vesthimmerlands Kommune vil arbejde med Sund økonomi, som en grundlæggende værdi, er et udtryk for, at vi vægter ansvarlige beslutninger på politisk og administrativt niveau højt. Afsættet herfor er realistisk økonomisk planlægning og overholdelse af budgettet, hvilket skal sikre en skarp og strategisk prioritering af kommunens midler.

Den sunde økonomi er en forudsætning for, at vi i Vesthimmerlands Kommune fremover har mulighed for at realisere vores visioner, og at vi kan prioritere investeringer i det, der gør vores Vesthimmerland til et godt sted at leve.

Når vi i denne byrådsperiode vil arbejde med Sund økonomi som en grundlæggende værdi, indebærer det, at vi altid vil forholde os til beslutningers og indsatsers påvirkning på Vesthimmerlands Kommunes økonomi og opretholdelse af kapitalen på såvel kort som lang sigt.

Udviklingsplanen skal ses som fagudvalgenes rammer for udarbejdelse af budgetforslag for 2024-2027.

Udviklingsplanen er ikke bindende for Byrådet i den afsluttende fase af budgetvedtagelsen.

1.1 Lovgrundlag

I henhold til styrelsesloven er Økonomiudvalget tildelt ansvaret – og de nødvendige beføjelser i forhold til andre udvalg - for udarbejdelse af forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag. Forslagene skal udvise et budget i balance.

- §37 Forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår udarbejdes af Økonomiudvalget til kommunalbestyrelsen senest den 15. september.
- §38 Økonomiudvalgets forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal undergives 2 behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 3 ugers mellemrum.
- §38 stk. 2 Kommunalbestyrelsens 2. behandling skal foretages senest den 15. oktober.

1.2 Pejlemærker

Med godkendelsen af udviklingsplanen, fastlægger Økonomiudvalget de overordnede økonomiske målsætninger gældende for budgetperioden 2024-2027. Målene er pejlemærker.

De overordnede målsætninger er, at sikre at Vesthimmerlands Kommune i perioden skaber balance i økonomien i den 4-årige periode under hensyn til:

- Opretholdelse af et økonomisk og fagligt bæredygtigt serviceniveau overfor borgere og virksomheder
- Et anlægsprogram, der sikrer opretholdelse af kapitalen
- En balance mellem udgifter og indtægter, så der ikke tæres på likviditeten
- Der over årene sker nedbringelse af den skattefinansierede langfristede gæld

1.3 Politiske fokusområder

Til budgetprocessen i 2023 (budget 2024-2027) skal budgetalternativerne (driftsønsker, anlægsønsker og driftsreduktioner) i stil med tidligere beskrives i forhold til de politiske fokusområder i "Vores Vesthimmerland 2022-2026".

De fire politiske fokusområder er:

- Vores vækst
- Vores børn og unge
- Vores natur og grønne omstilling
- Vores fællesskaber

Skemaerne til opstilling af budgetalternativer vil indeholde et felt hertil.

1.4 Høring af budgetforslag

Der er udarbejdet en særskilt drejebog om høringsprocessen. Drejebogen indeholder dels reglerne for høring i MED-systemet, og dels andre høringsberettigede parter.

Høringsperiode m.v. indgår i den udarbejdede tids- og handleplan (se afsnit 6) og går fra den 31. juli til den 22. august 2023.

1.5 Budgetforslag fra andre forslagsstillere

Der indkommer hvert år ansøgninger fra diverse interesseorganisationer, der ønsker at få fremmet deres ønsker om specifikke tilskud m.v. Mange af disse ønsker indkommer så sent i budgetprocessen, at administrationen ikke har mulighed for at vurdere og kvalitetssikre disse.

1.5.1 Politiske partier

Af hensyn til budgetprocessen opfordres de politiske partier – hvis de har særlige ønsker til budgettet - at forelægge disse for fagudvalgene senest på udvalgmøderne i juni måned 2023. Derved får de politiske partier mulighed for at få kvalitetssikret deres forslag.

1.5.2 Foreninger m.v.

I april/maj måned orienteres foreninger m.v. om, at eventuelle ønsker skal være fremsendt til administrationen senest den 15. maj 2023. Herved kan ønskerne komme med i udvalgmøderne i juni måned.

Indkomne ønsker efter den 30. juni 2023 vil ikke kunne forventes medtaget i budgetmaterialet for 2024, men vil blive henvist til næste års budgetlægning.

2. Budgetbalance

Udgangspunktet for nedenstående budgetbalance er overslagsår 2024 i den godkendte budgetaftale for budget 2023-2026.

Kommunernes budgetter er afhængige af den aftale, der kan indgås mellem Regeringen og KL. En ny aftale gældende for budget 2024 forventes godkendt primo juni 2023.

Når KL har orienteret nærmere om aftalens indhold, kan der være behov for at justere denne budgetbalance. Der vil i juni måned blive afholdt et budgetorienteringsmøde for Byrådet. På dette møde gennemgås indholdet i budgetaftalen, og evt. forslag til justering af budgetbalancen.

I budgetbalancen er notehenvvisninger til afsnit 3, hvor der vil være en beskrivelse af de indlagte prioriteringer fra Økonomiudvalget (3.1 – 3.5).

BUDGETBALANCE 2024-2027

I hele 1.000 kr.	Note	2023	2024	2025	2026	2027
Indtægter i alt		-2.805.925	-2.905.476	-2.987.486	-3.067.407	-3.072.407
Driftsudgifter i alt		2.659.315	2.749.380	2.835.232	2.916.842	2.916.842
Renter		6.541	6.486	6.368	6.490	6.490
Anlæg		91.760	91.680	85.000	80.000	75.000
Optagne lån		-13.000	-27.839	-58.000	-17.000	-17.000
Omfordeling af lån mellem årene		-14.000	3.000	27.000	-20.000	0
Afdrag på lån		70.569	73.172	75.502	75.083	75.083
Balanceforskydninger i alt		4.496	4.496	4.536	4.536	4.536
Ændring af likvide aktiver		-244	-5.101	-11.848	-21.456	-11.456
Økonomiudvalgets prioriteringer:						
Pulje til usikkerhed ved budgetaftalen	3.1		8.000	8.000	8.000	8.000
Forlods demografiregulering, skole og dagtilbudsområdet	3.2					-3.000
Forlods demografiregulering, ældreområdet	3,3					3.100
Pulje til drifts- og anlægsønsker	3.4		15.000	15.000	15.000	15.000
Politisk råderumspulje	3.5		-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
Balance			899	-5.848	-15.456	-5.356
Udligning af lån tilbageføres			-3.000	-27.000	20.000	
Ny udligning af lån			-4.000	26.000	-11.000	-1.000
Ny budgetbalance			-6.101	-6.848	-6.456	-6.356

3. Udfordringsbillede

Vesthimmerlands Kommune angiver i den politiske ledestjerne, at der skal være en sund økonomi.

En sund økonomi kan kun opnås, såfremt der foreligger et godt og gennembearbejdet budget, hvor der så vidt muligt er taget hensyn til de udfordringer kommunerne står overfor, og således at budgettet er godt dokumenteret med de forudsætninger, som de enkelte budgettal hviler på.

Økonomiudvalget er på temamødet den 8. februar 2023 blevet forelagt en detaljeret redegørelse af det udfordringsbillede som administrationen kan se bliver temaer for 2024 og ud fra disse har udvalget valgt at prioritere fem udfordringer. I de følgende afsnit 3.1 – 3.5 er disse prioriteringer beskrevet.

Prioriterede udfordringer:

3.1 Pulje til usikkerheder ved budgetaftalen

Kommunerne har siden 2014 haft mulighed for at budgettere med generelle reserver – en slags "budgetbuffer". Hvis reserverne ikke bliver anvendt i løbet af budgetåret, vil det resultere i et forbedret regnskabsresultat sammenlignet med budgettet. Bufferen må højst udgøre 1% af kommunens budgetterede nettoudgifter til service (svarende til ca. 19 mio. kr. for Vesthimmerlands Kommune).

Som en stødpude for den usikkerhed der kan være om en ny økonomiaftale mellem KL og Regeringen afsættes under Økonomiudvalget en budgetbuffer på 8 mio. kr.

3.2 Forlods demografiregulering, skole- og dagtilbudsområdet

Som følge af udviklingen i befolkningsprognoserne for børn og unge i Vesthimmerlands Kommune demografireguleres der i stil med budgetaftalen 2023-2026 forlods -3 mio. kr. i 2027 på skole- og dagtilbudsområdet. Se bilag 1 for demografiudviklingen i Vesthimmerlands Kommune.

3.3 Forlods demografiregulering, ældreområdet

Tilsvarende demografireguleringen på skole- og dagtilbudsområdet og i stil med budgetaftale 2023-2026, bliver budgettet på ældreområdet forlods demografireguleret med 3,1 mio. kr. i 2027 som følge af den demografiske udvikling for ældre i Vesthimmerlands Kommune. Se bilag 1 for demografiudviklingen i Vesthimmerlands Kommune.

3.4 Pulje til drifts- og anlægsønsker

Der afsættes en pulje på 15 mio. kr. til at kunne imødekomme ønsker om nye drifts- eller anlægsopgaver.

3.5 Politisk råderumspulje

Der stilles krav til udvalgene om at finde et politisk råderum på 17 mio. kr.

Se nærmere herom i afsnit 4 - politisk mål nr. 5.

4. Politiske målsætninger for budget 2024-2027

For budgetperioden 2024-2027 fastsættes følgende politiske målsætninger:

4.1 Den kommunale udskrivningsprocent

Skatteprocenten fastholdes på de nuværende 26,3 %.

Grundskyld fastholdes uændret på

- 7,20 ‰ for landbrug m.v.
- 22,82 ‰ for øvrige

Der opkræves ikke dækningsafgift

Bilag 2 viser en oversigt over de indberettede skattesatser i 2023 (nordjyske kommuner).

4.2 Den skattefinansierede langfristede gæld

Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes med gennemsnitligt 15 mio. kr. årligt i budgetperioden (samlet nedsættelse med 60 mio. kr. i budgetperioden 2024-2027). Målsætningen kan i særlige tilfælde fraviges (se nedenfor).

På baggrund af lånebestanden i KommuneKredit ultimo 2022 og forventet låntagning jfr. budgetaftalen for 2023 kan der opstilles følgende samlet låneoversigt (budget).

Skattefinansieret/år	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Samlet afdrag	49.826.054	51.551.630	52.389.206	53.245.309	51.040.611	51.026.796
Samlet restgæld ultimo	488.006.954	460.136.725	435.652.317	409.093.449	413.786.719	372.103.997
Ny låneoptagelse	23.681.401	28.813.974	27.839.000	58.000.000	17.000.000	8.000.000
Nye afdrag fra 2023	0	909.176	912.268	915.369	918.482	921.604
Nye afdrag fra 2024			1.152.559	1.152.559	1.152.559	1.152.559
Nye afdrag fra 2025				1.113.560	1.113.560	1.113.560
Nye afdrag fra 2026					2.320.000	2.320.000
Nye afdrag fra 2027						680.000
Restgæld ultimo korrigeret	511.688.355	488.041.523	462.338.758	464.827.330	423.130.793	377.907.685

Brugerfinansieret/år	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Samlet afdrag	17.410.476	17.385.171	17.357.774	17.331.192	17.305.416	17.280.476
Samlet restgæld ultimo	256.533.282	240.939.192	224.216.524	207.495.845	190.775.169	174.052.275

Skyldige feriepenge/år	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Samlet afdrag	24.330	0	0	0	0	0
Samlet restgæld ultimo	91.743.296	91.743.296	91.743.296	91.743.296	91.743.296	91.743.296

Låneoptagelse i 2023 er jf. indstilling til Økonomiudvalg pr. 16. marts 2023.

Låneoptagelse 2027 (gul markering) er anslået.

I årene efter 2026 begynder lån fra de gamle kommuner og sammenlægningsudvalget at udløbe (indfriet). Dette medfører en reduktion på de årlige ydelser (renter og afdrag) til KommuneKredit frem mod 2033 på:

I hele 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Lån nr. 201238265				8.387	8.387	8.387	8.387
Lån nr. 201238312		15.119	15.119	15.119	15.119	15.119	15.119
Lån nr. 201239802							7.827
Lån nr. 201543755	3.069	3.069	3.069	3.069	3.069	3.069	3.069
Lån nr. 201747456		1.191	1.191	1.191	1.191	1.191	1.191
Lån nr. 201848887			1.577	1.577	1.577	1.577	1.577
Lån nr. 201950526				2.429	2.429	2.429	2.429
Lån nr. 202052229					2.520	2.520	2.520
Lån nr. 202053273					1.290	1.290	1.290
Lån nr. 202153953						1.298	1.298
Reduktion ydelser	3.069	19.379	20.956	31.772	35.582	36.880	44.707

Målsætningen om reduktion i den årlige gæld med gennemsnitlig 15 mio. kr. årligt kan fraviges

- hvis der gennemføres investeringer, der vil medføre en netto driftsbesparelse
- hvis investeringen er nødvendig i forhold til demografisk udvikling
- hvis anlægsinvesteringen medfører en bedre energieffektivitet
- hvis investeringen er pålagt kommunen som del af forbedret arbejdsmiljø
- hvis der er tale om nødvendige investeringer, der skal til for at dække fremtidens behov (ud fra kommunens overordnede målsætninger).

4.3 Anlægsudgifter

Anlægsudgifterne skal udgøre ca. 2.150 kr. indbygger (skatte- og brugerfinansieret). Der afsættes netto anlæg på mellem 80 til 90 mio. kr. årligt i budgetperioden 2024 – 2027. I dette beløb indgår midler til den kommunale grundkapital (5 mio. kr. hvert år).

Den kommunale jordforsyning antages at være i balance (udgifter og indtægter afsættes med hver 3,0 mio. kr.).

I det godkendte budget for 2023 og overslagsårene indgår følgende anlægssummer:

I hele 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Økonomiudvalget	0	0	0	0
Sundhedsudvalget	5.200	1.200	1.200	1.200
Beskæftigelsesudvalget	0	0	0	0
Børne- og Familieudvalget	20.269	9.000	7.500	4.000
Kultur- og Fritidsudvalget	33.500	23.997	1.500	1.500
Teknik- og Miljøudvalget	32.791	57.483	73.300	32.500
Pris- og lønstigninger	0	1.330	2.524	1.791
Anlæg op til økonomisk politik	0	-1.330	-1.024	44.009
I alt	91.760	91.680	85.000	85.000

Grundkapital	5.000	5.000	5.000	5.000
--------------	-------	-------	-------	-------

For at overholde målsætningen om et anlægsbudget på 80 til 90 mio. kr. årligt over en 4 års periode, vil der i 2027 være plads til et anlægsbudget i størrelsesordenen 70-80 mio. kr.

Af de afsatte anlægsbeløb i perioden 2024-2027 er der jfr. budgetaftalen for 2023 allerede disponeret fuldt ud i 2024 og 2025. I 2026 er der 44,009 mio. kr., der ikke allerede er disponeret og i 2027 er der ikke p.t. indgået aftale om disponering af nogle midler.

Der forventes overførsel af ikke forbrugte anlægsmidler fra 2022 til 2023 i størrelsesordenen omkring 125,3 mio. kr.

Til støtte for det videre budgetarbejde med anlæg, kan der i foråret 2023 foretages en analyse af, om de budgetsatte anlægsprojekter praktisk kan gennemføres i overensstemmelse med de afsatte rådighedsbeløb i de enkelte år. Denne analyse vil evt. kunne vise, om der er behov for en omprioritering af anlægsprojekternes tidsmæssige gennemførelse.

4.4 Kassebeholdning

Kassebeholdning skal efter kassekreditreglen udgøre 3 % af kommunens brutto drifts- og anlægsbudget. (I 2024 udgør summen ca. 3 mia. kr.).

Målet svarer til, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være mindst 90 mio. kr. Der skal budgetteres med et budgetoverskud, såfremt den gennemsnitlige kassebeholdning kommer under 90 mio. kr.

Primo 2023 udgør den gennemsnitlige kassebeholdning ca. 220 mio. kr. Et foreløbigt likviditetsbudget for 2023 viser en forventning om at den gennemsnitlige kassebeholdning vil falde til ca. 200 mio. kr. ultimo 2023.

Likviditetsbudgettet vil blive korrigeret, når Byrådet har truffet beslutning om hvor mange midler der ønskes overført fra 2022 til 2023.

I oplægget til overførsler til 2023 er der 125,3 mio. kr. for anlæg og 20,7 mio. kr. for driften, i alt 146 mio. kr. Det forventes at overførslerne til 2024 falder markant for anlægsudgifterne, hvor det er vigtigt at opretholde kapitalen på sigt.

4.5 Politisk råderumspulje

I det foreløbige budget for 2024 skal der arbejdes med at skabe et centralt råderum til politisk prioritering. For blandt andet at sikre en løbende effektivisering af driften, og for at kunne tilgodese muligheden for at imødegå udfordringer og ønsker, skal udvalgene tilsammen fremskaffe et politisk råderum på 17 mio. kr.

I Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2023-2026 blev der ligeledes fastsat et politisk råderum på 17 mio. kr.

I de enkelte fagudvalgs råderum indgår de eventuelle provenuer som er et resultat af de strukturprocesser som er iværksat med baggrund i Budgetaftale 2023. Såfremt strukturprocessen resulterer i et større provenu end det enkelte fagudvalgs andel af råderum udgør, kan restprovenuet indgå i de enkelte fagudvalgs råderum de efterfølgende budgetår.

Økonomiudvalget har den 15. marts 2023 besluttet at råderumsbeløbet på 17 mio. kr., fordeles på udvalgene efter følgende model:

Hele kr.	Råderumsfordeling
Økonomiudvalget	2.600.000
Sundhedsudvalget	4.400.000
Beskæftigelsesudvalget	500.000
Børne- og Familieudvalget	5.600.000
Kultur- og Fritidsudvalget	1.900.000
Teknik- og Miljøudvalget	2.000.000
I alt	17.000.000

4.6 Demografiregulering, børne- og ungeområdet

Faldet i børnetal skal kunne udløse en kommunal besparelse.

Der foretages en demografiregulering af basisbudgettet på dagtilbuds- og skoleområdet. Administrationen beregner størrelsen, og ændringen indarbejdes i basisbudgettet.

Se afsnit 3.3.2 om demografi. Der er indregnet en reduktion af budgettet i 2027 på 3 mio. kr.

Se bilag 1 for demografiudvikling i Vesthimmerlands Kommune.

4.7 Demografiregulering, ældreområdet

En stigning i antallet af ældre skal udløse budgetforhøjelse til ældreområdet.

Der foretages en demografiregulering af basisbudgettet på ældreområdet. Administrationen beregner størrelsen, og ændringen indarbejdes i basisbudgettet.

Se afsnit 3.3.3 om demografi. Der er indregnet en forhøjelse af budgettet i 2027 på 3,1 mio. kr.

Se bilag 1 for demografiudvikling i Vesthimmerlands Kommune.

5. Særlige forhold

5.1 Overførsler mellem årene

Som udgangspunkt er driftsbevillinger 1-årige. Der er ikke automatisk adgang til overførsel. Anmodning om overførsel skal ske til Byrådet via Økonomiudvalget og det faglige udvalg.

Byrådet kan give tilladelse til overførsel på følgende vilkår:

Institutioner: Gælder alle kommunens institutioner, institutionslignende enheder på det kulturelle område og for bygningsvedligeholdelse (ejendomskontoret).

Overførsler af ikke forbrugte driftsmidler kan maksimalt udgøre 5% af enhedens nettobudget.

Overskridelse af budgettet overføres fuldt ud.

Aftaleområder: Aftaleområder omfatter Ældreråd, Handicapråd – fuld overførselsadgang

Projekter: For projekter med ekstern finansiering, og som løber over flere år, kan det fulde beløb overføres – både over- og underskud.

Øvrige driftsområder: Overførsel kan kun ske undtagelsesvis – og kun efter særskilt ansøgning.

Anlæg: Der kan kun overføres til flerårige og ikke afsluttede anlæg.

Øvrige bevillinger skal tilbageføres til kommunekassen

Den centrale økonomifunktion udarbejder hvert år i forbindelse med afslutningen af regnskabet et dagsordenspunkt til Økonomiudvalget / Byrådet med de samlede overførselsønsker fra udvalgene for drift og anlæg til det følgende år.

5.2 Statsgaranti/selvbudgettering

Byrådet skal i forbindelse med den endelige vedtagelse af budgettet tage stilling til valg af statsgaranti eller selvbudgettering af indbyggertal og beskatningsgrundlag.

Statsgaranti	Selvbudgettering
Staten har:	Kommunen har:
<ul style="list-style-type: none"> • Fastlagt antal indbyggere • Fastlagt udskrivningsgrundlag 	<ul style="list-style-type: none"> • Skønnet antal indbyggere • Skønnet udskrivningsgrundlag
Ingen efterfølgende regulering	Efterfølgende regulering

I den løbende budgetproces antages, der vælges statsgaranti.

5.3 Budgetopfølgning i regnskabsåret

Der fastholdes følgende opfølgninger:

- Obligatoriske Budgetopfølgninger 31/3, 30/6 og 30/9
- Udvalgsbestemte månedlige minibudgetopfølgninger
- Genopretningsplaner
- Kvartalsvis orientering om kassebeholdning
- Min. kvartalsvis orientering om status på anlægsprojekter

Se nærmere beskrivelse i bilag 3.

6. Tids- og procesplan for budgetlægningen 2024-2027

Tid og sted	Handling	Ansvarlig
Uge 1 til 5 2023	Administrationen forbereder tids- og procesplan for budgetlægningen 2024-2027 og oplæg til "Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027".	Direktionen (Budget og Regnskab)
Økonomiudvalget 8. februar 2023 TEMAMØDE	Økonomiudvalget - Drøfter indholdet i "Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi" for budgetlægningen 2024-2027 - Behandler og godkender en tids- og procesplan	Direktionen (Budget og Regnskab)
Direktionen 7. marts 2023	Direktionen udarbejder endeligt udkast til "Udviklingsplan for Bæredygtig økonomi 2024-2027" og en tids- og procesplan.	Direktionen (Budget og Regnskab)
Økonomiudvalget 15. marts 2023	Godkendelse af "Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027" og tids- og procesplanen for budgetlægningen 2024-2027.	Direktører
Administrationen Marts til juni 2023	Administrationen igangsætter arbejdet med budgetalternativer (bidrag til råderum, ønsker til drift og ønsker til anlæg). Det er administrative overvejelser, som kan bringes i spil i de faglige udvalg. Analyse af anlægsprogrammet for 2024-2027.	Direktører
Byrådet 30. marts 2023 TEMAMØDE	Gennemgang af budgetprocessen i 2023. Foreløbigt resultatbudget Nyt fra KL m.v.	Direktionen
Fagudvalgene 11. – 13. april 2023	Fagudvalgene orienteres om "Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027" – herunder det eventuelle beløb, som det enkelte udvalg skal bidrage med til den politiske råderumspulje. Fagudvalgene fastsætter herefter selv en procedure og tidsplan for den politiske budgetbehandling i udvalget med hensyn til: - Bidrag til råderum - Ønsker til ny drift - Ønsker til anlæg	Direktører

Økonomiudvalget / MED 27. april 2023	Der er i den politiske mødekalender afsat møde mellem Økonomiudvalget og MED-Hovedudvalget. På mødet orienteres om "Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027" og tids- og procesplanen for budgetlægningen 2024-2027.	Direktører
Fagudvalgene Maj til juni 2023	Fagudvalgene arbejder indtil juni måned 2023 med udkast til råderum, drifts- og anlægsønsker.	Direktører
Økonomiudvalget 10. maj 2023	Der forventes at foreligge en udmelding fra KL om forventet pris- og lønniveau for budget 2024-2027. På den baggrund udmeldes de første foreløbige rammer (budgetoplæg) for udvalgenes budget 2024-2027.	Budget og Regnskab
Fagudvalgene 30. maj – 1. juni 2023 Økonomiudvalget 7. juni 2023	Fagudvalgene behandler budgetalternativerne – rådighed/besparelse – driftsønsker – anlægsønsker. Udvalgenes anlægsønsker fremsendes til Økonomiudvalget til behandling den 7. juni 2023. De budgetreduktioner, driftsønsker og anlægsønsker der af udvalget indstilles til at indgå i den videre budgetbehandling klargøres til høring. (Høring må først finde sted fra og med den 31. juli 2023). Økonomiudvalgets egne budgetreduktioner, driftsønsker og anlægsønsker klargøres til høring efter mødet den 7. juni 2023. (Høring må først finde sted fra og med den 31. juli 2023).	Direktører
Direktionen Medio juni 2023	Direktionen deltager i orienteringsmøde om økonomiaftalen for 2024 (forventes fremlagt af KL medio juni).	Direktører
Direktionen 13. juni 2023 (møde uden dagsorden – Borgmesteren deltager)	Direktionen gennemgår økonomiaftalen og drøfter de nærmere konsekvenser for Vesthimmerlands Kommune. Konsekvenser videreformidles af Direktører til de enkelte fagområder. Forbereder fremlæggelse for Byrådet den 15. juni 2023 og Økonomiudvalget den 21. juni 2023.	Direktører
Byrådet 15. juni 2023	Orientering om Økonomiaftalen for 2024.	Direktører

TEMAMØDE	<p>(Det forventes at KL´s orienteringsmøder herom er afholdt).</p> <p>Byrådet orienteres om budget(u)balance på baggrund heraf.</p> <p>MED-Hovedudvalget deltager med tre tilhørere (alternativt kan tre fra MED-Hovedudvalget deltage i budgetorienteringen den 1. september 2023).</p>	
Økonomiudvalget 21. juni 2023	<p><i>Økonomiudvalget tager på baggrund af resultatet af Økonomaftalen stilling til evt. justering af bidrag til råderumspuljen (besparelseskrauet).</i></p> <p>Økonomiudvalget orienteres om de behandlede bidrag til anlægsønsker, som har været behandlet i fagudvalgene i juni måned 2023.</p> <p>Økonomiudvalget drøfter ansøgninger om lånedispenationer og særtilskud.</p>	Direktionen (Budget og Regnskab)
Ultimo juni 2023	KL forventes at have udsendt budgetvejledning til Lov- og cirkulæreprogrammet og revideret pris- og lønskøn.	Budget og Regnskab
Budget og Regnskab Primo juli 2023	<p>Efter økonomaftalen – og KL´s budgetvejledninger - tilpasser Budget og Regnskab budgettet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pris- og lønskøn - Lov- og cirkulæreprogram - Overførselsudgifter (rammer) - Aktivitetsbestemt medfinansiering (ramme) - Indtægterne tilpasses <p>Nye budgetrammer for de enkelte udvalg udsendes.</p>	Budget og Regnskab
Budget og Regnskab 1. august 2023	Ansøgning om lånedispenationer og særtilskud indsendes til ministeriet. (Endelig tidsfrist udmeldes af Indenrigs- og Boligministeriet).	Budget og Regnskab
Høring 31. juli – 22. august 2023 (fagudvalgsmøder 14. – 16. august 2023)	<p>Alle budgetalternativer skal høres i de respektive høringsberettigede fora. Budgetalternativerne er frigivet af fagudvalgene i juni mødet, og udsendes herefter som bilag til mødeindkaldelserne til MED m.fl.</p> <p>Forvaltningerne udsender materiale og mødeindkaldelse i god tid.</p> <p>Beslutning træffes på laveste MED-niveau efter det hierarkiske princip (der hvor sagen vedrører).</p>	Alle

	<p>Overliggende MED-udvalg orienteres om høringssvarene fra de underliggende udvalg.</p> <p><u>Plan for høring i MED-udvalg:</u></p> <p>Lokal-MED og personalemøder med MED-status: Høringsperiode: 31. juli – 11. august 2023 Frist for hørings svar: 11. august 2023 kl. 10.00</p> <p>Bestyrelser (ex. Forældrebestyrelser m.v.): Høringsperiode: 31. juli – 11. august 2023 Frist for hørings svar: 11. august 2023 kl. 10.00</p> <p>Øvrige råd og nævn (ex. Handicapråd, Uddannelsesråd mv.): Høringsperiode: 31. juli – 22. august 2023 Høringsfrist: 22. august 2023 kl. 15.00</p> <p>MED-Fællesudvalg: Høringsperiode: 14. – 16. august 2023 Frist for hørings svar: 16. august 2023 kl. 12.00</p> <p>MED-Forvaltningsudvalg: Høringsdato: 17. august 2023 Frist for hørings svar: 17. august 2023 kl. 16.00</p> <p>MED-Hovedudvalg: Høringsdato: 21. august 2023 Frist for hørings svar: 22. august 2023 kl. 15.00 <i>Alle hørings svar fra underlæggende MED-Udvalg tilknyttes dagsorden senest den 18. august 2023 kl. 10.00, hvorefter dagsorden genpubliceres.</i></p>	
<p>Direktionen</p> <p>Uge 32 2023</p>	<p>Med henblik på at kvalitetssikre de enkelte forvaltningers forslag til budget for 2024-2027 gennemgår Direktionen budgetmaterialet fra de enkelte udvalgsområder.</p> <p>I gennemgangen af materialet til det enkelte fagudvalg deltager økonomifunktioner og afdelingschefer for de respektive fagområder.</p> <p>7. august 2023 kl. 9.00 – 12.00 Sundhedsudvalget Kultur- og Fritidsudvalget</p> <p>7. august 2023 kl. 13.00 – 16.00 Økonomiudvalget Teknik- og Miljøudvalget</p>	<p>Direktører</p>

	<p>8. august 2023 kl. 9.00 – 12.00 Børne- og Familieudvalget Beskæftigelsesudvalget</p> <p>De respektive økonomifunktioner medtager materiale (besparelser, ønsker og anlæg samt halvårsregnskab) til uddeling på mødet.</p>	
<p>Fagudvalgene 14. – 16. august 2023</p>	<p>Orienteres om budgetstatus (kvalitetssikring). Udvalgene godkender endeligt budgetalternativerne, bidrag til råderum, driftsønsker og anlægsønsker.</p> <p>Såfremt nye budgetalternativer er fremkommet siden juni mødet, skal disse også sendes i høring.</p>	Direktører
<p>Børne- og Familieudvalget 15. august 2023</p>	<p>Udvalget fremsender foreløbige takster for dagtilbud til Byrådet (indgår i budgetmappen til prioriteringsseminaret).</p>	Økonomifunktioner
<p>Pakning af budgetmappe 17. august – 21. september 2023</p>	<p>Alle forvaltninger indsender efter fagudvalgsmøderne i august materiale til Budget og Regnskab med de endelige:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidrag til råderum - Driftsønsker - Anlægsønsker 	Alle forvaltninger er ansvarlige for at indsende bidrag til Budget og Regnskab
<p>Høring slut 22. august 2023</p>	<p>Sidste frist for høringsberettigede til at afgive høringssvar.</p>	Høringsberettigede
<p>Økonomiudvalget 23. august 2023</p>	<p>Orienteres om budgetstatus (kvalitetssikring). Udvalget godkender endeligt egne budgetalternativer (bidrag til råderum, driftsønsker og anlægsønsker).</p>	Direktører
<p>Administrationen 23. - 25. august 2023</p>	<p>Samling af høringssvar og udsendelse af dagsorden med bilag til fagudvalgene 4. – 6. september 2023.</p>	Respektive forvaltninger
<p>Byrådet 1. september 2023 Særskilt møde</p>	<p>Budgetorientering</p> <p>Forventet udmelding om særtilskud og lånedispensationer for 2024.</p> <p>Aflyses såfremt der allerede til Byrådets møde den 31. august 2023 foreligger svar fra ministeriet.</p>	Direktionen

Fagudvalgene 4. – 6. september 2023.	Gennemgang af hørings svar Gennemgang af budgetopfølgningen pr. 30. juni 2023.	Direktører
Budget og Regn- skab 7. – 20. september 2023	Samling af hørings svar for alle udvalg – og danne materiale som bilag til budgetmappen. Den færdige mappe må først forventes at være klar til udlevering den 21. september 2023.	Se drejebog for høring
Økonomiudvalget 13. september 2023	Fremlægger et budget i balance til Byrådets 1. be- handling af budgettet den 21. september 2023. Slut for yderligere budgetønsker til budgetmappen. Indkomne ønsker efter den 13. september fremlæg- ges for Byrådet ved budgetseminaret, hvor det afgø- res om ønskerne skal/kan indgå i budgetforhandlin- gerne.	Direktører
Økonomiudvalget / MED 20. september 2023	Der er i den politiske mødekalender afsat møde mel- lem ØK og MED-Hovedudvalget.	Direktionen
Administrationen 21. september 2023	Budgetmappen til prioriteringsseminaret afleveres til Byrådets medlemmer den 21. september. Indeholder samling af hørings svar	Budget og Regnskab
Byrådet 21. september 2023 1. behandling	Byrådets 1. behandling af budget 2024-2027. Det vil som udgangspunkt være budgetbalancen fra Udviklingsplan for Bæredygtig Økonomi 2024-2027 tilrettet med resultat af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen samt tekniske korrektioner. Såfremt der ikke indgår ændringer herefter, vil det være budgettet for 2024-2027. Det skal derfor være endeligt med balance også i overslagsårene.	Direktører
Direktionen 26. september 2023	Direktionen forbereder prioriteringsseminaret den 28. og 29. september 2023.	Direktionen

Byrådet 28. og 29. september 2023	Prioriteringsseminar Fysisk placering ikke fastlagt p.t. men forventes afholdt som internat.	Direktionen
28. september 2023 kl. 12.00	Sidste frist for indsendelse af ændringsforslag til budgettet. Supplerende sagsfremstilling udsendes til Økonomiudvalget om indkomne ændringsforslag.	Byrådssekretariatet
Forvaltningerne medio uge 40 2023 2. – 6. oktober 2023	Administrationen beregner takster for 2024 – med ændringer i forhold til budgetseminaret. Takster der kræver Byrådets afgørelse fremsendes til godkendelse.	Direktører
Økonomiudvalget 4. oktober 2023	Økonomiudvalget orienteres om indkomne ændringsforslag, og indstiller rettidige forslag til Byrådets 2. behandling.	Direktionen
EKSTRAORDINÆRE MØDER I UDVALGTE FAGUDVALG Fagudvalgene 9. – 10. oktober 2023	Der indkaldes til ekstraordinære udvalgsmøder i TMU, SUND og B&F, hvor fagudvalgene behandler forslag til takster for 2024 – med ændringer i forhold til budgetseminaret. Takster der kræver Byrådets afgørelse fremsendes til godkendelse.	Direktører
Økonomiudvalget 11. oktober 2023	Økonomiudvalget indstiller takster for 2024. Kun for takster der i henhold til Styrelsesloven kræver Byrådets godkendelse.	Direktører
Byrådet 12. oktober 2023	Byrådets 2. behandling af budget 2024-2027. Byrådet fastsætter takster for 2024.	Direktører
Forvaltningerne 13. oktober – 3. november 2023	Økonomifunktionerne indberetter endelige budgettal i Prisme Særskilt skrivelse udsendes i 2023 om særlige krav.	Økonomifunktioner
Direktionen 31. oktober 2023	Direktionen gennemgår det vedtagne budget og iværksætter fornødne tiltag til udmøntning af besparelser m.v. Direktionen informerer efterfølgende Chefforum om budgettet.	Direktionen

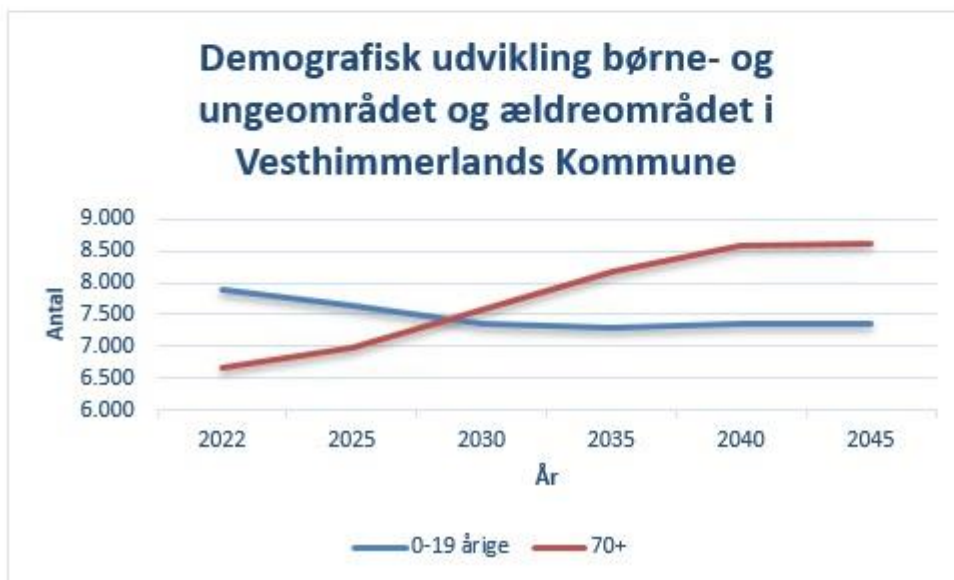
Budget og Regnskab Senest den 10. november 2023	Budget og Regnskab udsender skabeloner til brug for budgetbemærkninger og personaleoversigter.	Budget og Regnskab
Forvaltningerne 1. december 2023	Personaleoversigt og budgetbemærkninger skal være indsendt til Budget og Regnskab.	Økonomifunktioner
Direktionen 5. december 2023	Direktionen gennemgår budget 2024 og drøfter status for udmøntning af besparelser, igangsætning af nye ønsker og anlæg.	Direktionen
Senest 31. december 2023	<p>Offentliggørelse af budget (udleveres til Byrådet ved sidste byrådsmøde i 2023, alternativt første byrådsmøde i 2024):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budgetberetning - Budgetbemærkninger <p>Budgetannonce i de lokale aviser indrykkes i uge 4 2024.</p>	Budget og Regnskab

7. Bilag

Bilag 1: Befolkningsfremskrivning

Prognose for befolkningsfremskrivning i Vesthimmerlands Kommune, jf. Statistikbanken (Danmarks Statistik) december måned 2022:

	2022	2025	2030	2035	2040	2045	Udvikling	Udvikling gruppe
0-9 år	3.596	3.482	3.548	3.658	3.596	3.472	-124	
10-19 år	4.303	4.167	3.807	3.645	3.763	3.900	-403	-527
20-29 år	3.288	3.061	2.895	2.755	2.592	2.601	-687	
30-39 år	3.825	4.049	4.030	3.885	3.781	3.623	-202	
40-49 år	4.308	4.010	3.831	4.071	4.145	4.024	-284	
50-59 år	5.349	4.975	4.413	3.936	3.772	4.051	-1.298	
60-69 år	4.997	5.181	5.214	4.795	4.304	3.858	-1.139	-3.610
70-79 år	4.312	4.322	4.355	4.620	4.739	4.439	127	
80-89 år	1.974	2.265	2.734	2.878	3.010	3.298	1.324	
90-99 år	367	383	481	652	814	865	498	
100 år +	7	9	11	13	18	26	19	1.968
	36.326	35.902	35.323	34.910	34.535	34.162	-2.169	-2.169

Bilag 2: indberettede skattesatser i 2023

Indenrigsministeriet nøgletal - udskrivningsprocenterne og beskatningsniveauet i de nordjyske kommuner i 2023:

Tabel 2

Kommunernes skatteudskrivning 2023

	Udskrivningsprocent	Grundskyldspromille (øvrige ejendomme)	Grundskyldspromille (landbrugsejendomme)	Dækningsafgiftspromille (erhvervsjendomme)
Morsø	25,80	24,680	7,200	-
Skive	25,50	20,680	5,880	-
Thisted	25,50	23,750	7,200	-
Viborg	25,50	23,700	7,200	-
Brønderslev	26,30	31,230	7,200	-
Frederikshavn	26,20	29,900	7,200	-
Vesthimmerland	26,30	22,820	7,200	-
Læsø	26,30	34,000	7,200	-
Rebild	25,33	26,086	7,200	-
Mariagerfjord	25,90	34,000	7,200	-
Jammerbugt	25,70	32,850	7,200	-
Aalborg	25,40	26,950	7,200	8,4
Hjørring	26,21	34,000	7,200	-

Bilag 3: Retningslinjer for budgetopfølgninger

Obligatoriske budgetopfølgninger

De obligatoriske budgetopfølgninger pr. 31. marts, 30. juni og 30. september skal forelægges Byrådet via Økonomiudvalget og via de faglige udvalg.

Minibudgetopfølgninger

Derudover skal der aflægges minibudgetopfølgning pr. 30. april og 30. november. Denne minibudgetopfølgning omfatter alene driftsudgifterne og er ikke så dybtgående i analysen som de obligatoriske budgetopfølgninger.

I fremlæggelsen af budgetopfølgningen pr. 30. november bør så vidt muligt skeles til det samlede forventede regnskab for året.

Der er ikke centrale krav om budgetopfølgninger pr.:

- 31. januar
- 28. februar
- 31. maj
- 31. juli
- 31. august
- 31. oktober
- 31. december (afventer årsafslutning)

Dette er en tidsplan med minimumskrav. De enkelte forvaltninger/udvalg kan efter behov udvide med yderligere opfølgninger.

Det anbefales i den forbindelse, at administrationen hver måned fremlægger en rapport med forbrugsprocent (forbrug i år sammenlignet med forbruget på tilsvarende tidspunkt året før) – holdt op mod seneste obligatoriske afrapportering.

Genopretningsplaner

Der gives som udgangspunkt ikke kassefinansierede tillægsbevillinger. (Bevillinger til projekter med ekstern finansiering kan fortsat gives, når der er fuld finansiering for opgaven).

Forinden ansøgning om kassefinansierede tillægsbevillinger søges, skal det faglige udvalg analysere sit samlede udgiftsområde for at finde mulighed for en evt. egen finansiering.

Likviditet

I henhold til gældende lovgivning skal der kvartalsvis forelægges et likviditetsregnskab for Byrådet (via Økonomiudvalget).

Status på anlægsprojekter

Udvalgene skal løbende holdes orienteret om de igangværende anlægsprojekter.

Min. hvert kvartal skal der forelægges en rapport med status:

Samlet anlægsbevilling
 Afsat rådighedsbeløb i budgetåret
 Forbrug i budgetåret / samlet forbrug
 Problemstillinger/udfordringer m.v.
 Forventet afvigelse
 Forventet afslutning